

Thorsted Kirkehuus af Henry T. Kjær

Mange gamle veje er forsvundet, og det samme gælder ældgamle kirkestier, som ofte har givet anledning til strid og splittelse. En gammel kirkesti over markerne kunne sagtens bevares, da landbrugsredskaberne var beskedne, men siden den store mekanisering med mægtige maskiner, der tromler sig over agrene, er det blevet svært at tage hensyn til en sti, der kun benyttes af få.

I Torsted sogn er en gammel kirkesti fra benzinstationen ved Vejlevej og til kirken bevaret. Den går ned over et fugtigt område nord for kirken, og i denne lavning, hvor der nu græsser heste, lå Thorsted Kirkehuus. Hvornår og hvorfor dette hus er blevet bygget, vides ikke bestemt, men det hørte til Torsted kirke og ejedes som denne af Horsens Hospital. Huset med et hartkorn på 4 skp. 1 fdk. 2 1/4 alb. havde matrikelnummer 32 ifølge matriklen af 1844, og den tilliggende jord udgjorde omtrent 6 tønder land.

I 1829 afgav fæsteren, Laurs Jensen fæstet til Mogens Knudsen, der da var 37 år gammel. Her er desværre ikke plads til den fulde ordlyd af Mogens Knudsens fæstebrev fra 1829, men følgende uddrag kan give et lille billede af både hus og fæster:

"Den sædvanlige Forpligtelse for Huusets Fæstere med Tilsyn ved Thorsted Kirke, dens Ornamente, Inventarium sååvelsom Kirkegaarden og dens Hegn, at samme ingen Slags Vold eller Ufred tilføjes, paalægges ligeledes Mogens Knudsen at iagttage. Hvad mangel, der ved Kirken indtræffer, haver han ufortøvent for Hospitalsforstanderen at anmelde, hvorimod det tillades ham at afmeje og gøre sig til Nytte det Græs, som voxer paa Kirkegaarden, dog uden at der sammesteds maae inddrives eller tøjres Creature.

I Landgilde og Huuspenge, saavel som ude-Afgift af Konge og Kirke-Korntienden for saavidt Huusets tilliggende Jord og Hartkoren vedkommer, haver Mogens Knudsen til hvert Aars Mortensdag at erlægge 15 Rbdlr Sølv, siger Femten Rigsbankdaler Sølv uden Afkortning for nogen somhelst Slags Godtgjørelse.

Fæsteren forbydes at modtage Lediggjængere eller Inderster til Huuse saavel som og at logere Fræmmede, Haandværksvende eller Omløbere eller erholde Udsalg.

Huusets Tilliggende Have, Ager, Engjord, item Tørveskjær haver Fæsteren saaledes at behandle at samme ikke forringes eller misbruges, hvoraf følger, at intet deraf maa bortleies eller noget af Huusets Avl eller Høe overlades til andre. Ej heller maa Fræmmede skjære Tørv eller grave Leer paa Huusets Eiendom, eller afskaarne Tørv derfra afhændes.

Den ved Huuset tilliggende Have haver Fæsteren stedse at faa beplantet med levende Hegn, ligesom og efter Pladssens Størrelse at sørge for Frugttræers Plantning kommer Huusets Beboere og Efterkommere til Nytte.

For saavidt det kunne paalægges Fæsteren at faa Huusets Jorder ved Hegn tilbørlig freddede, vorder saadant reserveret til i Tiden at paalægge Mogens Knudsen i Overensstemmelse med de til enhver Tid gjældende Hegns Forskrifter.

Naar Mogens Knudsen behørig efterkommer disse Vilkaar, hvortil han på ligelydende Fæste Revers forpligter sig samt opfører sig som det er duelig og ordentlig Fæster vel egner og anstaar, maa han for Livstid nyde og bruge og i Fæste beholde fornævnte Thorsted Kirkehuus med alt hvad samme rettelig er tilhørende. Iøvrigt haver han at rette sig efter Lov og Anordninger. Udi Indfæstning er betalt 60 Rbdlr. Sedler.

Fæstebrevet indstilles saaledes til Hospitalets høje Herre Directeurs gunstigst forventede Ratifikation.

Horsens d. 18de Sep. 1829
Knud Monberg"

I 1856 ønskede Mogens Knudsen at afstaa fæstet til en datter og hendes tilkommende mand, Jens Jensen, der var i tjeneste hos grev Frijs på Boller. Jens Jensen ville gerne købe huset, men fik afslag, da det var nødvendigt, at husets beboere førte tilsyn med kirken.

På den tid oplyses: "Huset er velbygget og godt vedligeholdt, men ligger uheldigt i en Dal underløbet med Væld, saa at der er saa fugtigt, at Tømmeret i Huuset i utrolig kort Tid opraadner ei at tale om Gulve og Møbilier. Jorderne have en uheldig Figur, ligge Deels i Dalen, hvor Huuset er bygget deels paa Skraaning af Banken med Hældning mod Nord."

Jens Jensen var villig til at flytte huset fra dalen og op til vejen, som fører til Ørnstrup mod at slippe for at betale indfæstning.

Han blev givet tilsagn om fæstet, men kunne ikke opfyl-